

HC(E)A van TSWM: resultaten 2024 en doorkijk 2025

3 feb 2025

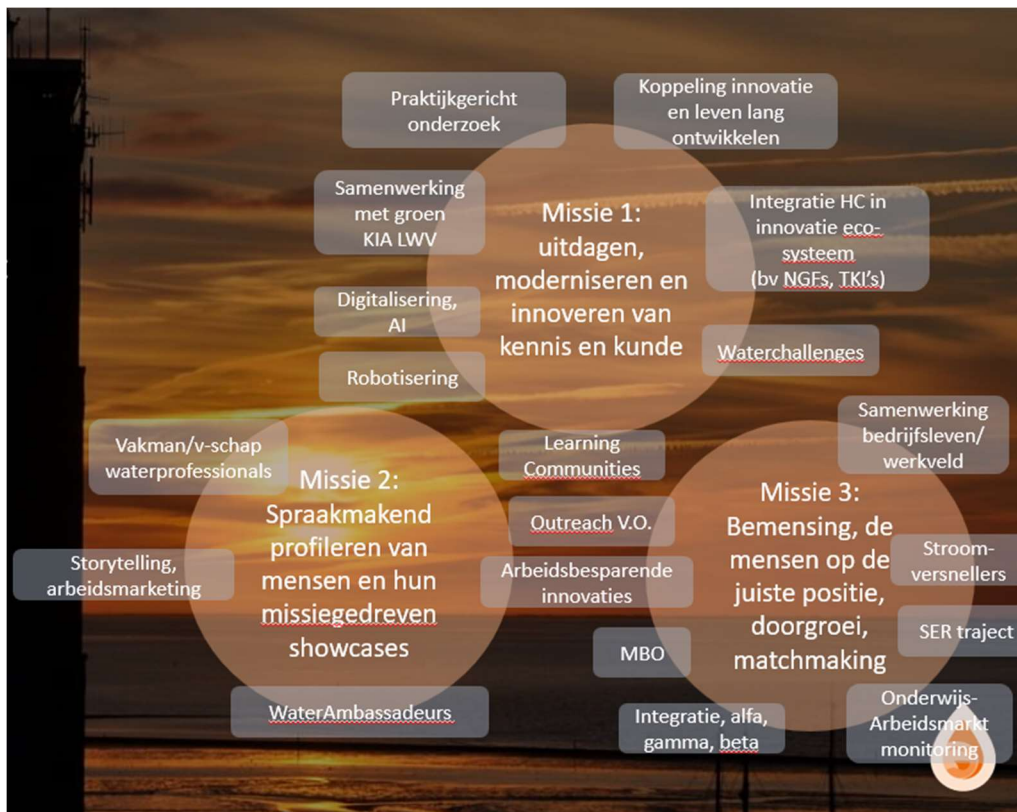
Onno de Vreede

1 INLEIDING

Voor een gezonde, innovatieve Topsector Water en Maritiem (TSWM) zijn voldoende, goed opgeleide mensen nodig. De Human Capital Engagement Agenda (HCEA) van de TSWM, die financieel ondersteund wordt door het Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (IenW), wil hier een bijdrage aan leveren. In deze notitie worden de activiteiten met behaalde resultaten beschreven die in 2024 vanuit het HCEA kernteam zijn gecoördineerd. Tevens wordt hier een doorkijk gegeven naar de activiteiten voor 2025. Meer informatie over de TSWM en HCEA/ kernteam is terug te vinden op de website: <https://watermaritime.nl/home/human-capital/>.

2 HCEA 2024-2027

In de periode juni-nov 2023 heeft het kernteam een visietraject uitgevoerd om de HCA 2024-2027 vorm te geven. Dit heeft geresulteerd in een narratief voor een nieuwe Human Capital “Engagement” Agenda en de formulering van een drietal prioritaire human capital missies waar alle lopende activiteiten onder zijn gerangschikt. Een grafische weergave hiervan is zichtbaar in onderstaande figuur.

De drie prioritaire human capital missies zijn:

1. Uitdagen, moderniseren en innoveren van **kennis en kunde van waterprofessionals**
2. Spraakmakend profileren van mensen en hun missiegedreven showcases om een **aantrekkelijk beeld van de sector** neer te zetten bij studenten en werkenden
3. **Bemensing van de sector**, mensen op de juiste positie, doorgroei, matchmaking

In elk van de drie missies is er binnen de HCEA van de TSWM speciale aandacht voor het bevorderen van **publiek private samenwerking** tussen werkveld en kennisinstellingen. Doel van de HCAE is om via **optimale kennisopbouw en kennisroulatie**, een bijdrage te leveren aan het vinden en opschalen van oplossingen voor **maatschappelijk uitdagingen op het gebied van Landbouw, Water en Voedsel (LWV)** en voor het **verdienvermogen van de sector**.

3 RESULTATEN HC(E)A IN 2024

Op basis van de drie prioritaire missies uit de vorige paragraaf is het jaarprogramma van 2024 vorm gegeven en uitgevoerd. Focus lag hierbij op “**Engagement**” en het verbinden van de HCEA van de TSWM met zoveel mogelijk gelijksoortige doelen en initiatieven van andere HCA actoren in het water/maritieme veld.

ONDERWERP	DOELSTELLINGEN EN RESULTATEN
Engagement, communicatie en monitoring	
Engagement	<p>DOEL 1: “Roadtrip” langs HCA actoren voor water-maritiem</p> <p>In 2024 heeft de volgende alliantieviorming plaatsgevonden met partijen in het werkveld:</p> <p>1.RIONED + KNW + WATEROPLEIDINGEN. Op 1 feb 2024 is een sectorbreed HCA programma (“Sterk Water”) gelanceerd door Rioned + KWN + Wateropleidingen tijdens het jaarcongres van Rioned in Utrecht met ca 600 aanwezigen. De HCEA van de TSWM heeft het initiatief omarmd en ook meegewerkt met het plan van aanpak. Rioned heeft in November 2024 vijf ronde tafels georganiseerd om acties en initiatieven verder te bespreken in de regio’s. Vanuit de TSWM is input gegeven aan een van deze ronde tafels. Tijdens het volgende jaarcongres van Rioned zullen de resultaten worden gepresenteerd (6 Feb 2025).</p> <p>2.WATERSCHAPPEN</p> <p>-UNIE VAN WATERSCHAPPEN. De Unie is een van de deelnemers aan het partneroverleg van de waterambassadeurs van de TSWM. De Unie heeft in 2024 een intern HCA visietraject gestart. IenW is dit jaar samen met de Unie opgetrokken bij de ondersteuning/ sponsoring van de Aardrijkskunde Olympiade. Daarnaast is er vanuit het ministerie van IenW ook een verbinding met de Waterschappen via “Ons Water”, een</p>

samenwerkingsverband op het gebied van watereducatie voor leerlingen in het b.o. / v.o.

-A+O FONDS WATERSCHAPPEN/ VvWV: Vanuit de HCEA van de TSWM zijn contacten geïntensiveerd met (de directeur van) het A+O fonds en met de VvWV. In november is acte de presence gegeven tijdens het jaarevent van het A+O fonds met ca 25 HR managers van de waterschappen. Met name werd gesproken over de communicatie over Human capital in het werkveld. Vraag was: hoe doe je dat? Er ontstaan steeds meer “Werken bij” websites, om de aard en aantrekkelijkheid van het werknemerschap bij waterorganisaties te benadrukken.

3 WAVE.NL. De HCEA van de TSWM is in het najaar toegetreden tot “WaveNL”, een nieuw, nationaal initiatief van Dutch Wavemakers United dat zich richt op verhogen van de “human capital capacity” voor (toestroom van studenten in) wateropleidingen en voor (toestroom van professionals in) de water arbeidsmarkt. Er wordt hierbij gebruik gemaakt van young professionals en topsporters. Diverse organisaties uit het water werkveld zijn aangesloten. O.a. is er ook interesse getoond vanuit Rotary om te participeren in WaveNL via hun programma “Focus op Water”. Het HCEA kernteam is positief over het WaveNL initiatief, en ziet mogelijkheden tot synergie en samenwerking met het waterambassadeurs-/ stroomversnellers programma. Dit zal verder vorm gegeven worden in 2025.

4.INTERNATIONAAL. In overleg met de HCEA van de TSWM heeft NWP een mapping gemaakt van alle internationaal opererende water HCA organisaties in Nederland. Dit kunnen we gebruiken om in 2025 aan verdere community building te doen. Toekomstige activiteiten op dit vlak hangen echter mede af van vervolffinanciering van NWP/ YEP door het ministerie van BuZa. Deze is op dit moment nog onzeker, en wordt hopelijk in het voorjaar van 2025 bevestigd. NWP en de HCEA van de TSWM hebben samen een brief geschreven richting VNO-NCW, en naar het ministerie om nieuwe financiële ondersteuning te bepleiten.

5.HCA VAN ANDERE TOPSECTOREN

Het ministerie van EZK is per 1 jan 2024 gestopt met sponsoring van de gezamenlijke HCA agenda van de 10 topsectoren (subsidie van 200 keur/jaar). Met het aanwezige restbudget uit 2023 (ca 100 keur) en met voortgezette (in kind) bijdrages van de diverse topsectoren is echter wel doorgewerkt aan een aantal gezamenlijke onderwerpen:

- **Learning communities:** topsectorenonderzoek uitgevoerd naar de status en ontwikkelpunten van learning communities in Nederland. Dit onderzoek is gerapporteerd tijdens een samen met NWO georganiseerd LC seminar op 9 december 2024
- **Vorbereiding op cross sectorale HCA- KIC call in 2025**
- **Arbeidsmarktmonitoring:** versie 3 gelanceerd van integrale arbeidsmarktmonitor + HCA narratief gemaakt over 2013-2023.
- **Arbeidsbesparende innovaties:** onderzoek gedaan door SEO, gevolgd door webinar in september 2024. Vervolgonderzoeken gestart vanuit de topsector Energie waar we vanuit

	<p>water/maritiem ook zijn aangesloten bij de “energie en industrie track”.</p> <p>De samenwerking tussen de topsectoren zal in 2025 worden voortgezet, in ieder geval met Energie, Chemie, LSH, HTSM en ICT. Onderzoek naar hernieuwde hosting van de gezamenlijke HCA door een van de ministeries (OCW, SZW, EZ) zal hierbij op de agenda blijven staan, maar is mede afhankelijk van de herdefiniëring van het topsectorenbeleid in en na 2025.</p>
Communicatie	<p>DOEL 2: Modernisering van HCA website(s) van TSWM</p> <p>In het voorjaar van 2024 heeft een aantal aanpassingen plaatsgevonden van het HCA gedeelte van de website van de TSWM. Er is een nieuwe landingspagina gecreëerd (“Waterinnovatie is mensenwerk”) en er is een publicatielijst toegevoegd met ca 10 notities over Human capital activiteiten die in de periode 2022-2024 hebben plaatsgevonden binnen de TSWM. Zie: https://watermaritime.nl/home/human-capital/ en ook https://watermaritime.nl/publicaties/</p>
Human capital Monitoring	<p>DOEL 3: Kennisdisseminatie van HC monitor naar het veld</p> <p>Als onderdeel van de modernisering van de website (DOEL 2) zijn ook links opgenomen naar de water/maritiem onderwijsmonitor en naar de integrale arbeidsmarktmonitor van de topsectoren, waar ook info over de TSWM (“quick scan arbeidsmarkt”) is terug te vinden.</p> <p>DOEL 4: Update wateropleiding monitor</p> <p>In het laatste kwartaal van 2024 zijn Terms of Reference opgesteld voor een update van de monitor met informatie over internationale studenten in het water/maritieme domein. Dit is relevant in verband met de nieuwe Wet “Internationaal in Balans”. Deze wet kan negatief uitpakken voor de instroom van buitenlandse studenten in het hoger (BSc-) onderwijs aan hoge scholen en universiteiten. Vooral voor de grensregio’s zoals bijvoorbeeld Zeeland is de mogelijke terugloop van studentenaantallen een groot zorgpunt. Voor 2025 is een update van alle cijfers in het dashboard voorzien. “Wateropleidingen” heeft toegezegd input te zullen leveren voor een module “leven lang ontwikkelen”.</p> <p>DOEL 5: Kennisopbouw i.s.m. andere (water) monitors</p> <p>In september heeft update van de arbeidsmarktmonitor HCA topsectoren plaatsgevonden (zie DOEL 1/ punt 5). Hierbij zijn ook nieuwe “sectoren” aan de monitor toegevoegd die voor de TSWM van belang zijn: “LWV” (topsectoren TSWM + TU + AF) en “GroenBlauwpact” (LWV zonder maritiem).</p>
MISSIE 1: Uitdagen, moderniseren en innoveren van kennis en kunde	
Human capital Innovation	<p>DOEL 6: Doorstart van visiegroep Human Capital Innovation</p> <p>In 2024 heeft de visiegroep een nieuwe voorzitter gekregen: Thijs Simons van regioorgaan SIA. Er zijn drie visiegroep vergaderingen geweest gedurende het jaar. In September 2024 heeft, in navolging van 2022 en 2023 opnieuw een visiegroep heidag (“de 24 uur van Terschelling”) plaatsgevonden en zijn de ontwikkelingen in het bredere veld van human capital innovatie met elkaar besproken. Willem den Ouden</p>

	<p>(DeltaPlatform) is met pensioen gegaan en is opgevolgd door Louise van der Heijden.</p> <p>DOEL 7: Scenario voor Langjarige stimulering van praktijkgericht onderzoek in het waterdomein Heel goed nieuws: na intensief voorbereidend werk in het voorjaar heeft lenW na de zomer akkoord gegeven voor steun aan een langjarig initiatief voor praktijkgericht onderzoek in het HBO. Partners zijn SIA en 30 gecommitteerde waterpartijen uit het veld. Het programma start met een publiek budget van 750 k€ (1/3 I&W DGWB en 2/3 SIA). Dat wordt uitgezet over twee meerjarige programmalijnen en twee kleine exploreeropgaves. De exploreeropgaves zijn een verkenning naar toegevoegde waarde van praktijkgericht onderzoek. Binnen de programmalijnen worden in 2025 projecten uitgewerkt door decentrale overheden en hogescholen samen. Deze projecten hebben een verplichte cofinanciering van 25%.</p> <p>DOEL 8: Samenhangende aanpak voor HCA in NGF projecten Binnen de visiegroep is in 2024 regelmatig gesproken over de voortgang van water-maritiem gerelateerde NGF projecten (Maritiem Masterplan, Watertechnologie, NL2120, Opschaling PPS). Een samenhangende HCA aanpak voor alle NGF projecten samen is echter nog niet van de grond gekomen. Het blijft echter nuttig om dit verder te onderzoeken, en vorm te geven, in navolging van de topsector Energie en de groene topsectoren.</p> <p>DOEL 9: Levend netwerk van Learning communities In navolging van de landschapsscan van learning communities in 2023, is er in 2024 opdracht verleend voor een groen-blauw LC verkennings initiatief in het MBO, zie verder ook DOEL 22.</p> <p>DOEL 10: Verkenning Artificial Intelligence/ digital m.b.t. arbeidsbesparende innovaties Onderwerp loopt binnen Digishape en binnen de HCA van het Maritiem Masterplan. Vanuit de HCEA van de TSWM is aansluiting gezocht (en gevonden) bij het verkenningsproject rondom arbeidsbesparende innovaties bij de topsector Energie, dat metname ook voor de maritieme maakindustrie van belang is (zie DOEL 1/ punt 5)</p>	
HCA relatie Blauw en Groen	<p>DOEL 11: Implementatie HCA paragraaf van de KIA-LWV Op 24 oktober 2024 is er vanuit het HCA kernteam van de KIC-LWV, waar ook de HCEA van de TSWM en het ministerie van lenW in zijn vertegenwoordigd, een bijeenkomst georganiseerd met innovatie-vertegenwoordigers van vijf van de zes KIA missieteams om HCA beter op de kaart te zetten. Water en maritiem zitten in meerdere missies. Follow up van de bijeenkomst zal worden vormgegeven in 2025.</p> <p>DOEL 12: Support aan SER advies rondom groene-blauwe arbeidsmarkt Vanuit lenW en vanuit de HCEA van de TSWM is input gegeven op het SER traject. Het finale SER document is eind september 2024 gepubliceerd. Follow-ups binnen het blauwe domein zullen in 2025 worden vastgesteld.</p>	

	<p>DOEL 13: Relatie leggen met Groenpact 4 Vanuit de HCEA van de TSWM is deelgenomen aan een paar strategische werksessies van Groenpact 4. “Blauw” is daarbij beter op de kaart gezet, maar blijft een aandachtspunt in de uiteindelijke programmering. Groenpact 4 zal in 2025 gaan lopen.</p>
Waterchallenges	<p>DOEL 14: Uitvoering nieuwe ronde van de TSWM Waterchallenge Ook in 2024 is rond de zomer weer een waterchallenge georganiseerd door NWT. Onderwerp was opnieuw het IJsselmeer. Er zijn vijf teams (van vijf personen) actief geweest in de challenge, geformeerd vanuit verschillende waterpartijen in Nederland. Pitches hebben plaatsgevonden tijdens het IJsselmeeroverleg van september, waarbij een winnaar is aangewezen.</p> <p>DOEL 15: Versterkt netwerk waterchallenges in Nederland In 2024 hebben hier geen acties plaatsgevonden. Is actie voor 2025.</p>
MISSIE 2: Spraakmakend profileren van mensen en hun missie gedreven showcases	
MISSIE 3: Bemensing, mensen op de juiste positie, doorgroei, matchmaking	
Waterambassadeurs (HBO+WO)	<p>DOEL 16: Levend netwerk van Waterambassadeurs (WA's) Het nieuwe cohort studenten is in september gestart. Dit cohort bestaat (helaas) uit slechts 3 studenten, in aanvulling op het doorlopende cohort van 5 WA's. Kennismakingen hebben plaatsgevonden in de zomer op het strand, en later, in September bij het ministerie van IenW. De studenten volgen vanuit NWT een rijk programma aan zelfontwikkelings- en netwerkactiviteiten.</p> <p>DOEL 17: Sterkere link met Young Professionals/ Stroomversnellers Er is een analyse gemaakt van de (12) cohorten van in totaal 160 studenten die de afgelopen jaren hebben deelgenomen aan het waterambassadeursprogramma van NWT. 80% van de studenten was afkomstig uit het w.o.; 20% uit het hbo. Na hun studie is het grootste deel (85%) van de studenten verbonden gebleven aan activiteiten en organisaties in het waterveld.</p> <p>DOEL 18: Versterkt partnernetwerk voor waterambassadeurs In 2024 zijn de contactpersonen vanuit alle partners gewijzigd:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vereniging van Waterbouwers: Erwin Holterhues (opvolger Michelle L) - Unie van Waterschappen: Caroline Matla (opvolger Bram R) - NMT: Karlijn vd Kamp (opvolger Annette O.). - RWS: Dianne Hordijk (opvolger van Mirjam D.). - Waterprof: Ronald Hemel is als nieuwe partner toegetreden. <p>DOEL 19: Systeem van betaalde TSWM projecten voor de waterambassadeurs t.b.v. outreach en innovatie Het beurzensysteem van de waterambassadeurs is in 2024 gewijzigd. In plaats van 1000 euro/jaar ontvangen de studenten nu 500 euro/jaar. Het vrijgekomen geld wordt nu ingezet voor het betalen van TSWM</p>

<p>Outreach naar V.O.</p>	<p>opdrachten waar de studenten (teams van 2 studenten, max 90 uur/team) zich voor kunnen inschrijven. Er is een samenwerking opgezet met Waterprof om dit in de praktijk vorm te geven. In de zomer van 2024 hebben twee studenten (een “Waterhandje-student” van Waterprof en een Waterambassadeur van de TSWM) een rondje langs de topsector (supportteam leden van TSWM) gemaakt om innovatieonderwerpen te verzamelen. Er is een project uitgekomen dat vanaf december ook is gestart (optimalisatie van Legger bij Waterschap Zuiderzee). Via NWP zijn er nog twee projecten aangekondigd.</p> <p>DOEL 20: Stimulatie waterbewustzijn via “OnsWater” en “Watereducatie”</p> <p>Loopt via lenW, met Kaspar Sonnemans als liaison vanuit de HCEA. Er is in 2024 een tweedaagse hackaton voorbereid rondom (het formuleren van) interventies voor waterbewustzijn bij jongeren tussen de 15-25 jaar. Deze hackaton zal in februari 2025 worden uitgevoerd.</p> <p>DOEL 21: Nieuwe activiteiten voor outreach naar V.O.</p> <p>Vanuit de HCA zijn in maart 2024 twee Beta-tournaments voor vmbo leerlingen financieel gesupport, een bij ROC Summa in Eindhoven (60 leerlingen) en een bij ROC Rijnijssel in Arnhem (40 leerlingen). Thema was waterzuivering. Twee Waterambassadeurs hebben een water + chemie masterclass gegeven voor de aanwezige vmbo beta docenten, samen met twee chemiestudenten uit het talentenprogramma van COAST (betaalde opdracht voor de studenten).</p> <p>De HCEA van de TSWM is in 2024 voor de eerste keer als sponsor opgetreden van de Nederlandse Aardrijkskunde Olympiade. 15 vwo leerlingen hebben daarbij een bezoek gebracht aan lenW. Op 7 juni hebben de vier winnaars op 7 juni een prijsbedrag overhandigd gekregen van 250 euro per persoon.</p>
<p>MBO waterprofessionals</p>	<p>DOEL 22: Actieplan voor MBO initiatief</p> <p>Na de bredere studie van MBO drivers en MBO initiatieven in het water domein door CrossOver in 2023 is besloten om in 2024 een topsector interventie te organiseren rondom publiek private samenwerking in het MBO. In juli 2024 is vanuit de HCEA opdracht verleend voor een verkenning rondom “blauw-groene” Learning communities in het MBO. Denkhuijzen heeft in December de eindrapportage hiervoor opgeleverd met een MBO landschapsscan en een ontwikkelplan dat in 2025 verder besproken zal worden. Hierbij is ook een pilot voorzien in samenwerking met Groenpact.</p>

4 DOORKIJK NAAR 2025

Het lopende HCEA programma zal in 2025 worden doorgezet. In het voorjaar zal vanuit IenW/ DGWB een evaluatie worden uitgevoerd om de opbrengsten van de afgelopen periode (2021-2024) te beoordelen en doelstellingen/ resources voor de komende jaren vast te stellen vanuit IenW. Hierbij zal ook worden gekeken naar de recente SER adviezen op het gebied van arbeidsmarktbeleid (september 2024).

VOORTZETTING VAN HCEA GREMIA IN 2025

- HCEA kernteam
- Waterambassadeurs programma + netwerkpartners
- Waterhandjes/WA initiatief voor innovatie opdrachten
- Challenge organisatie vanuit NWT
- Visiegroep Human capital Innovation
- HCEA vertegenwoordiging in Supportteam en in Topteam van de TSWM
- HCA expertteam KIA-LWV
- Deelname aan HCA overleg van alle topsectoren

DOELEN VOOR Q1-Q2 VAN 2025

- Analyse van SER advies
- Engagementinitiatieven supporten en doorontwikkelen
- WAVENL vormgeven inclusief link met het waterambassadeurs programma
- MBO programma voor LCs vormgeven i.s.m. met "Groen"
- Updaten van water onderwijs monitor
- Organisatie Waterchallenge IJsselmeer
- HCA initiatieven voor KIA-LWV
- Support Aardrijkskunde Olympiade

LAGERE PRIO/ EVEN "ON HOLD"

- Arbeidsbesparende innovaties/ AI
- Samenhangende aanpak HCA voor NGF aanvragen
- Community building internationale HCA initiatieven
- Rationaliseren van website Waterwereldwerk.nl

5 HCEA BUDGET 2024

De HCEA uitgaven waren in 2024 als volgt:

	B2024	FINAL 2024
inclusief btw	keur	keur
COMMUNICATIE & MONITORING		
Communicatie/ website	10	0
Visie/ roadtrip	15	0
HUMAN CAPITAL INNOVATION		
Samenhangende aanpak NGFen	10	0
Meerjarige overeenkomst praktijkgericht onderzoek	10	29,934
WATERAMBASSADEURS		
Waterambassadeurs	6	7,623
Opdrachten voor studenten	6	12,438
Outreach (beta T, Olympiade)	2	1
Overige activiteiten	11	0
MBO PROGRAMMA		
LC pilots bij CIVs	10	0
Learning communities landschapsscan	20	18,15
Totaal	100	69

De uitgaven van 2024 vallen ca 30 keur lager uit dan gebudgetteerd. Voor de communicatie activiteiten bleken geen out-of-pocket uitgaven noodzakelijk. De geplande (hackaton/ learning community) projecten met een tweetal MBO partners zijn uiteindelijk niet doorgegaan, maar uitgesteld naar 2025.

6 HCEA BUDGET 2025

Eind 2024 is door het MT van IenW/DGWB besloten om een deel van het beschikbare HCEA budget van 2025 in te zetten voor een analyse van de huidige inzet van DGWB op het gebied van Human capital, inclusief de relatie van HCEA met de “eigen” arbeidsmarkt van IenW.

De verwachte HCEA uitgaven voor 2025 zijn:

	B2025
inclusief btw	keur
DOORONTWIKKELING HCA/ ARBEIDSMARKTINZET I+W	
Advies doeldefinitie HCA en arbeidsmarkt voor water en bodem	33
COMMUNICATIE & MONITORING	
Update onderwijsmonitor water/maritiem	22
HUMAN CAPITAL INNOVATION	
MBO Hackaton, learning communities	10
IMAGO EN INSTROOM	
Waterambassadeurs via NWT	12,5
Waterprof studenten opdrachten	12,5
AK Olympiade	1
OVERIG	9
Totaal	100

De bovenstaande financiën zullen net als in vorige jaren beschikbaar worden gesteld via het ministerie van IenW.

Daarnaast is via het ministerie van EZ voor 2025 een bijdrage verkregen van 15 keur om een uitbreiding mogelijk te maken in het onderwijsdashboard m.b.t. de ontwikkeling van internationale waterstudenten in Nederland.